

Kooste maakuntastrategian konkretisointityöpajoissa esiin nostetuista kehittämisaihioista

Mediamuseo Rubriikki 19.3.2014 (maaseutu- ja kulttuurikehittäjät)
Härmälän lentokonetehtas 21.3.2014 (innovaatio- ja yrityskehittäjät)
Juicen kirjasto 25.3.2014 (kuntaviisaat)
Ylioppilasteatteri 26.3.2014 (korkeakoulut, ELY)

(sulkeissa toimenpiteestä kopin ottanut tai siihen osallistuva kehittäjätaho)

PL: Pirkanmaan liitto
ELY: Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
TaY: Tampereen yliopisto
TTY: Tampereen teknillinen yliopisto
TAMK: Tampereen ammattikorkeakoulu
Tredea: Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyritys
MW-Kehitys: Mänttä-Vilppulan kaupungissa toimiva kehitysyritys (Ylä-Pirkanmaa)
VASKE: Valkeakosken Seudun Kehitys
TAKK: Tampereen aikuiskoulutuskeskus
Kantri ja Pirkan Helmi: Pirkanmaalla toimivia LEADER-toimintaryhmiä

VÄLKKY PIRKANMAA

Osaaminen menestyksen perustekijänä

- lähtökohtana INNOSTAMINEN ja oppimaan opettaminen korkeakouluissa
- elinikäinen oppiminen ja harjoittelupaikat, oppipoika-järjestelmä, tasokkaat oppisopimusmallit, yksilöllisen osaamisen kehittäminen
- turhien tutkintojen karsinta, joustavat tutkinnot
- yritysten ja yliopistojen yhteistyö uudelle tasolle
- korkeakoulujen olemassa oleva yritysyritys ja kansainväliset yhteistyörakenteet täyteen käyttöön
- kv.talenttien houkuttelu, "kansainvälisyysosaaminen"
- kansainvälisten ja kansallisten huippuosaajien työelämäänsä sijoittumisen edistäminen Pirkanmaalla
- korkeakoulutettujen jatkokoulutus
- sote- ja hoiva-alan koulutus
- julkisen hallinnon vuorovaikutuksen syventäminen koulutuksen järjestäjien suuntaan
- vahva perustutkimus ja tutkimusinfrastruktuurit
- kunnan elinkeinotoimen osaamisen kehittäminen, pitkäjänteinen panostaminen elinkeinoihin
- osaamisen integrointitoimet, kunnan rooli luoda edellytysten luojana
- ennakointi

konkretisoinnit:

Korkeakoulujen yhteisten vahvuuksien selvittäminen, brändin luonti (TaY, TTY, TAMK, PL)
Valtion korkeakoulujen pääomituksen hyödyntäminen yhdessä (PL, TaY, TTY)
T&K-yksikköjen houkuttelu, korkeakoulut ja Tredea (TTY, TaY, ELY, PL)
Koulutusennakointi (PL, ELY)
Pirkanmaan maahanmuuttosuunnitelman tms. valmistelu (PL)
Yliopistot mukaan maaseutufoorumeihin, sitouttaminen maaseutukehittämiseen (Sastamala, PL, Kantri)
Kansainvälisen vuorovaikutuksen organisointi
Yhteiskuntainnovaatioiden välittäjäorganisaatiot (Pirkan Helmi)
Sekoitetut ryhmät yliopistojen tutkimuksen pöytätestaajiksi

Korkea osaamisen taso ja koulutuksen työelämävastaavuus

- joustavat koulutusrakenteet ja työelämävastaavuus, joustavuus myös työikäisille
- tutkintorakenteiden muokkaus työelämän muutosta vastaaviksi
- aikuiskoulutuksen lisääminen
- eri koulutusasteet mahdollisimman paljon yhteen, yksi ”rajapinta”, eri tasojen yhteistyön tiivistäminen
- yliopistojen ja yritys-elämän yhteistyön lisääminen
- muutoksen ennakointi ja kohtaanto-ongelma
- panostaminen kielitaitoon ja ulkomaisen harjoittelun mahdollistaminen
- kulttuurien tuntemus, suomalaisten ja monikulttuurisuuden kohtaamisen edistäminen, monikulttuurisuus
- suurten kansainvälisten yritysten ja pk-yritysten kohtaamisen ja yhteistyön edistäminen
- kuntien on oltava riskien ottajia uuden teknologian osalta
- korkeakoulujen rakenneuudistus

konkretisoinnit:

Innovaatioiden kaupallistaminen ja opiskelijoiden yrittäjyys (PL)
Uudet monimuotoiset (moduuli)tutkinnot (TaY, TAMK)
Elinikäinen oppiminen ja joustavat koulutuspolut kaikilla koulutusasteilla (ELY)
Yliopistot yhteen

Kansainvälinen kilpailukyky ja vetovoima

- fokus ensisijaisesti KILPAILUETUJEN hakemiseen kilpailukykyyn kehittämisen sijaan
- painopisteiden valinta korostuu, ajoitus/paikka sekä poliittinen tahtotila oleellisia tekijöitä, reagointi
- maakunnan markkinointi, brändäys ja profilointi
- kv-yhteydet ja tunnettuuden lisääminen
- seudun osaamisen hyödyntäminen osaajien houkuttelussa (yritykset ja tutkimus)
- maahanmuuton lisääminen, kansainväliset tutkinto-opiskelijat ja tutkijat, kunnat ja maahanmuutto-osaaminen/ -valmiudet, osaajien arvostamat ”arkiset asiat” kunnassa kuntoon
- uudet huippuyksiköt kv. tasolle
- koulutusvientipotentiaalin hyödyntäminen, Tampere tunnetuksi vetovoimaisena koulutuspaikkana
- kesäoppiminen kilpailutekijäksi, temaattiset kesäleirit kv.opiskelijoille
- kv.opiskelijoiden ja yritysten edustajien kohtaamisen edesauttaminen
- kulttuuriosaaminen, suomalaisten monikulttuurisuuden kohtaamisen edistäminen, KIELITAITO ja pedagogiset valmiudet, kulttuurien tuntemus
- monipuolinen ja vetovoimainen kulttuuritarjonta osaajille
- All Bright!, seudun brändin hyödyntäminen ja crossmarketing, some-synergiat, maakunnan yhteisen vetovoiman paketointi
- erityisesti uusien toimialojen viennin edistäminen
- lentoaseman toiminnan turvaaminen

konkretisoinnit:

Talent-Tampere -projekti (Tredea, Kauppakamari, ELY, MW-Kehitys)
Toimijoiden laaja-alainen aktivointi ja markkinointitoimien mahdollistaminen (Tredea, Kauppakamari)
Kv-houkuttelutoimet ja kansainvälinen vetovoima (Tredea, Kauppakamari, MW-kehitys, Tampere)
Pirkanmaalaisten identiteetti ja sen muutostyö (kansainvälistyneempi, monikulttuurisempi maakunta)
Tavoitteidemme ja maakunnan markkinoinnin ”tarinaistaminen” (PL)
Kielten opetukseen panostaminen voimakkaasti sekä erilaiset vaihto-ohjelmat (TaY)
Radikaali avoimuus kaikkeen toimintaan (PL)
Tampere tunnetuksi suomalaisena vetovoimaisena koulutuspaikkana, yhteiset Tampere-standit koulutusmessuille (TAMK)
Systemaattiset matchmaking -tapahtumat (korkeakoulut, yritykset, kv.opiskelijat)
Tampere-Pirkkala kansainvälistymisen moottoriksi

Innovatiiviset julkiset hankinnat

- lähiruoka ja pientuottajien huomioiminen, paikallisen (pien)yrittäjyyden tukeminen
- hankinta- ja kilpailutusosaaminen, yhteistyö tuottajien kanssa, osto- ja tarjouspyyntöosaaminen
- julkinen sektori ostamaan innovaatoratkaisuja yrityksiltä
- kuntien palvelustrategioiden laatiminen ja päivittäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen sisällyttäminen niihin
- julkinen sektori referenssien mahdollistajaksi
- tahtotilan luonti ja edistäminen
- tarjoaja-poolien synnyttäminen
- elinvoimavaikutusten arviointi osana hankintoja
- julkisten hankintojen hajautuneet ja pirstalemmat alihankintaketjut parempaan koordinaatioon
- ”korkeakouluratkaisut”, ratikka kytkemään kampusalueet ja toimiminen pilottien testialustana

konkretisoinnit:

Julkisten hankintojen sparrausprojekti (PL)

Kuntien ja valtion kehitystavoitteiden selkeyttäminen hankintojen osalta (PL)

Kuntien palvelustrategioiden laadinta/päivitykset julkisten hankintojen näkökulmasta (TaY)

Julkisten hankintojen huomioiminen kuntien kuulutuksissa

Koheesio ja koordinaatio: yhteiseen intressiin sitouttaminen

Valmistavan teollisuuden rakennemuutos kasvuksi

- 3D-tulostus, robotisaatio, digitalisaatio suurina haasteina ja mahdollisuuksina
- valmistamisen lisäksi huomiota palvelukonsepteihin (huolto, seuranta), tuotetaan yksittäisten tuotteiden sijasta kokonaisvaltaisia ongelmanratkaisuja
- teollinen internet ja digitaaliset palvelut, teollinen ekologia (teollisuus ekosysteemiin), toimintatapojen ja ajattelutavan muutos teollisessa ajattelussa
- valmistavan teollisuuden alihankintaverkostojen kilpailukykyä huolehtiminen
- teollisuuden yksikkökustannuksia laskevat toimet
- poikkiteollisuuden hyödyntäminen, eri alojen osaamisen sekoittaminen
- suunnittelun ja valmistamisen yhteistyö, oma tuotteistus
- toimintaympäristöjen kehittäminen ja niiden varmistaminen valmistavalle teollisuudelle
- valmistavan teollisuuden ja yrittäjyyden aseman tunnustaminen
- vahva uuden luomisen/uudistumisen näkökulma kaikkeen toimintaan
- palveluliiketoimintamallit

konkretisoinnit:

Panostukset 3D-valmistukseen ja osaamiseen (Tredea, VASKE)

Valmistavan teollisuuden avoimet innovaatioalustat (MW-Kehitys, Tredea, ELY)

INKA-ohjelman toteutus vauhtiin (Tredea, ELY)

Valtakunnallisen ESR-rahoituksen hyödyntäminen (ELY)

EHYT PIRKANMAA

Kansalaisyhteiskunnan hyödyntäminen

- hyödyntäminen on ensisijaisesti koulutus-, kasvatus- ja asennemuutoskysymys
- sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja hyödyntäminen
- sukupolvien välinen yhteistyö
- kylätoiminta, LEADER-toiminnan laajentaminen kaupunkeihin
- osallistava budjetointi, tekemisen demokratia, lähidemokratia, osallisuuden mahdollistaminen
- matalan kynnyksen yhteistyö toimijoiden välillä
- avoimempi päätöksenteko kuntiin
- 3. sektoriin panostaminen
- yhteiskunnallinen yrittäjyys
- paikallinen omavastuinen palvelutuotanto
- yhteiskunnallinen palvelutyö (esim. asukkaille puolet hinnasta, mikäli he tekevät suoritteet), kannusteet
- avoin data, avoimen osallistumisen väylät ja mahdollisuudet
- helpot ja avoimet rajapinnat kansalais-/kuntalaispalautteenannolle
- opiskelijavoimavarojen ja -järjestöjen hyödyntäminen, kansalaisaktiivisuuden hyödyntäminen

konkretisoinnit:

Kuntahallinnon avoimuus (PL)

Mahdollisuuksien tunnistaminen ja nousevat ideat joustavasti avauksiksi (PL, TaY)

Asukkaiden omavastuisuuden lisääminen asuinympäristöstään, ”omatoimiraha-käytännöt”

Lähidemokratia, osallistava budjetointi, osallisuus (Sastamala)

Leader-toiminnan laajentaminen kaupunkeihin (Kantri)

Kylien hoivapalvelujen vaihtoehdot -projekti (Sastamalan kylät ry., TAMK)

Uudet tavat tuottaa palvelut maaseudulla, 3. sektori ja kunnat yhteistyöhön sopimuksin, yhteistyön syventäminen (Sastamala)

Paikallinen yhteiskunnallinen yrittäjyys ja ajatuksen avaaminen (PL, Pirkan Helmi)

Kylätoiminta, kyläsuunnitelmien teko ja siihen kannustaminen (Pirkan Helmi, Sastamala, Sastamalan kylät ry, Kantri)

Naapuriapu (Kantri)

Asukasyhdistystuet

Älyliikenne- ja älypalvelukokeilut

- uudet logistiset ratkaisut, mobiilit palvelut, laajakaista/valokuitu
- rahoituskokeilut
- Innovatiiviset julkiset hankinnat
- ITS Factory
- älypalvelut joukkoistamisen välineenä
- SOTE-osaamiskeskus Kauppi
- tietotekniikan sekä terveys- ja sosiaalitoimen yhteen saattaminen korkeakouluissa
- kansalaisbonusjärjestelmä
- työmatkaliikenteen muutos ja siihen liittyvät palvelut
- liikenteen turvallisuus
- julkinen liikenne ja tavarankuljetus älypalveluiden käyttäjäksi
- Helsinki-Hämeenlinna-Tampere -vyöhykkeen vahvistaminen uusille liikenneratkaisuille ja älypalveluille, toimiminen testialustana
- innovaatoratikka, ratikka innovaatio- ja palvelusovellusallustana

- uusi lentoaseman palvelukonsepti, sen yhdistäminen rautatieverkkoon ja matkaketjujen sujuvoittaminen

konkretisoinnit:

INKA-ohjelman toteutus ja Älykäs kaupunki + Horizon 2020 (ELY, Kauppakamari, Tredea)
Koko maakunnan laajakaistahanke (Sastamala)
Valokuituosuuskunnat (PL)
Kaavapäätökset ja investointirahoitus, HHT-yhteistyö (Kauppakamari, VASKE, ELY)
Älyliikenne ja joukkoistaminen (ELY)
SOTE-osaamiskeskittymän perustaminen Kaupin Kampukselle, "sote-MediTech" (TaY, TAMK, TTY, ELY, PL)

Kulttuuri- ja luova talous maakunnan elin- ja vetovoimatekijöinä

- kulttuurin ymmärtäminen kaiken läpäisevänä
- perinnetietous ja -taidot
- avoin monikulttuurisuus, kulttuuriosaaminen yhteiskunnassa, KULTTUURI ITSEISARVONA
- Mediapolis
- Kongressikaupunki Tampere
- kv.talenttien ja luovien osaajien houkuttelu, alakulttuurit ja monipuoliset tapahtumat tärkeänä osana osaajien houkuttelua
- käsityö/kädentaitajien verkosto - osaamisen tekeminen näkyväksi ja sen hyödyntäminen (TAKK)
- matkailun laaja-alainen ymmärtäminen ja sen hyödyntäminen
- pitkäjänteinen ja resursoitu maakunnan markkinointiprosessi (kansainväliset tahot)
- mukana pysyminen jatkuvassa ja monisyklisessä peliteollisuuden muutoksessa, innovaatiotyö
- palkitseva osallistuminen paikallisissa suoritteissa

konkretisoinnit:

Julkisyksityisen seutu- ja matkailumarkkinoinnin rakenteen luominen, "rahat+sääntely" (Tredea, Kauppakamari, MW-Kehitys)
Luovan talouden ihmisten asuinyhteisöt
Maahanmuuttajien ja kantaväestön kohtaaminen, ystävöiminnan laajentaminen (ELY)
Luovan talouden edistäminen, yrittämisen ohjaus ja neuvonta (ELY, Sastamala, Tampere)
Kulttuuriosaaminen
Elämysstrategian jalkauttaminen
Kulttuurinäkökulma läpäiseväksi (PL)

Parempi työllisyystilanne ja työelämä

- yhteiset ura- ja rekrytointipalvelut korkeakouluille ja yrityksille
- työhyvinvointi- ja tuottavuus
- fokus voimakkaasti pk-yritystoimintaan ja vientiteollisuuteen
- kaiken työn arvostaminen (ajattelutavan muutos)
- 3. sektorin systemaattinen huomioiminen ja hyödyntäminen
- organisaatioiden edunvalvonnallisen lähestymistavan muuttaminen kohti yhteisen intressin huomioimista (AY-liike), edunvalvonnallisuuden alasajo ajattelutapamuutoksena
- kansainvälistyminen "äidinmaidosta"
- uudet työnteon tavat ja työelämän muutos (organisaatioiden mukautuminen)

- moninaisuus työn vaativuuden mitoituksessa
- koulutuksen ja työelämän tarpeiden vastaavuus

konkretisoinnit:

Ura- ja rekrytointipalvelukeskuksen perustaminen (mukana korkeakoulut ja yritykset) (ELY, TaY, TAMK)
Yrittäjiksi valmiiden eläkeläisten ja opiskelijayrittäjien yhteen saattaminen (TAMK)

Asukkaiden positiivinen turvallisuuskokemus sekä maakunnan alueellisen, taloudellisen ja sosiaalisen eriytymiskehityksen kääntäminen laskuun

- turvallisuusklusterin kehittäminen
- lähidemokratia
- pienten töiden palvelumallit
- asukkaan aito oikeus valintoihin
- alueiden profiloituminen mahdollisuutena esim. kaupunginosissa
- yhteisöllisyyden vahvistaminen, syrjäytymisen ehkäisy, naapuriapu, kohtaamisen paikat, mahdollistaminen
- ikäihmisten vertaistoiminta, ikääntymisen huomioiminen
- aktiivisen kansalaisuuden tukeminen
- rakentamisen ja asumisen mahdollistaminen koko Pirkanmaalla
- uusia palveluntuotantotapoja kyliin, kylien liiketoiminta-caset
- juniori-urheilu ja harrastustoiminta
- älykäs rakentaminen ja turvalliset asuinympäristöt (esimerkiksi valaistus)
- Tesoma-case
- kaupunkiympäristöjen kehittäminen uudella turvallisuusajattelulla (avoimet/rajattomat ympäristöt toiminnoille, keskustoissa autot ja jalankulkijat samoille väylille ilman erotteluja → ihmiset toimivat turvallisemmin kuin funktionaalisesti rajatuissa ympäristöissä)
- yhteisöllinen asuminen
- jo olemassa olevien rakennettujen ympäristöjen hyödyntäminen/ehostaminen uusien alueiden sijaan

KESTÄVÄ PIRKANMAA

Älykäs ja kestävä kasvu Pirkanmaan vahvuudeksi

- toimintatapana ja lähtökohtana erityisesti päätöksenteon strategisuuden korostaminen
- älykäs rakentaminen, puu- ja hirsirakentaminen, puurakentamisen lisääminen
- liiketoimintalogiikaksi ongelmanratkaisukonseptit yksittäisten tuotteiden myynnin sijaan (esim. kokonaisvaltaisen jätteenkäsittelyjärjestelmän myyminen sisältäen teknologian, logistiikan, palvelut ja loppukäytön)
- resurssitehokkuus ja uusien liiketoimintamallien luominen
- tietoliikenneyhteydet, verkkokauppa
- etätyö ja maaseudun uudet ammatit
- taiteelliset ja humanistiset arvot kunniaan
- luovuus ja henkinen voima
- rakentamisen tiivistäminen
- alan OSAAMINEN, tiedon jalostaminen ja hyödyntäminen (pilvet ym.)
- cleantech- ja energiaosaamiskärjen kehittäminen
- Invest In -toiminta ja tutkijavaihto
- perustutkimuksen vahva kytkentä
- heikot signaalit, ennakointi, skenaariotyöskentely aitoon käyttöön
- yritysysteistyö ja asiantuntijaverkostojen luominen
- tavoitteeksi Suomen ensimmäinen matalaenergiavalaistu maakunta
- joukkoliikenneväyhykkeet, älykäs liikenne, sujuvat matkaketjut (henkilöauto, julkinen ja kevyt liikenne)
- sähköautoteknologiat tms.
- kokeilualueiden pilotit
- puutarhakaupunkikonseptit keskustoihin, vetovoimaiset ja laadukkaat asuin ympäristöt

konkretisoinnit:

Kaupunkimainen kerrostalorakentaminen/asumisen tiivistäminen, puurakentaminen (Sastamalan kylät ry.)

Palveluiden priorisointi syrjäseuduilla (MW-Kehitys)

Massiivipuulementtirakentaminen (VASKE)

Ympäristö- ja cleantech -osaamisen tuotteistaminen (VASKE, TAKK)

Tuki uusien liikeideoiden kehittelyyn (VASKE, Tredea, MW-Kehitys)

Älykkään ja kestävä kasvun edistäminen yleisesti (ELY)

Tietoliikenneyhteydet, etätyön mahdollistaminen maaseudulla, uudet jakelupalvelut (Sastamalan kylät ry.)

Strateginen päätöksenteko (TaY)

Luodaan Pirkanmaalle korkeakoulujen ja yritysten vetämä kestävä kehityksen osaamiskeskittymä, kestävä kehityksen "MediTech" (TTY, TaY, TAMK, ELY, PL)

Biotalous harvaanasuttujen alueiden kasvualaksi

- biojalostamot, biotuotteet, KOULUTUS, OSAAMINEN
- bio-osaamisen innovaatio- ja tutkimustyö, perustutkimuskytkentä
- luomutuotanto, raaka-aineet luonnosta, lähiruoka ja kuljetusketjut, lähi- ja luomuosuustoiminta, markkinoiden luonti
- biotalouden syvempi ymmärrys
- maaseudun tuotteiden jalostusarvon nosto ja yritystoiminnan tukeminen
- biomateriaalien kysynnän kasvu ja potentiaali, biomassan kasvatusta tehokkaaksi
- Yrittäjien liiketalouden osaaminen kehittäminen
- Avoimet torit

konkretisoinnit:

TTY:n panostukset biotalouden tutkimukseen

EIP-konseptin rahoituksen hyödyntäminen (maaseuturahoitus) (Pirkan helmi, Kantri)

Asennemuutoksen edistäminen ja ajattelutapojen muutokset, myös kaupungeissa (PL)

Toimivien markkinoiden, verkostojen ja infrastruktuurin luonti biotalouden hyödyntämiselle (PL)

Uusiutuva energia ja hajautetut energiantuotantoyksiköt

- pienet energiantuotantoyksiköt, energiaosuuskunnat
- lähienergia, hakkeesta biokaasua maakaasuverkkoon, tuulivoima
- vähähiilisyiden läpileikkaavuus
- mahdollistava lainsäädäntö
- jätteiden hyödyntäminen, materiaalin uudelleen käyttö ja energia, kierrätys
- uusien energiantuotantotapojen pilotointiprojektit
- KOULUTUS ja OSAAMINEN
- energian kilpailukykyinen hinta
- ensiharvennuspuun polttokäyttö
- toimivien energiemarkkinoiden luonti pientuottajille ja käyttäjille
- energiaomavarainen Pirkanmaa, kokonaisenergiankulutuksen vähentäminen

konkretisoinnit:

Hakekautolämmön edistäminen (VASKE)

Koulutukset/kurssit bioenergiaan ja biotalouteen (Sastamala)

Luomutuotannon edistäminen ja luomutuotannon jakelun organisointi (Sastamala)

Asennemuutoksen edistäminen ja ajattelutapojen muutokset (PL)

Energiaomavaraisuuden edistäminen (ELY)

Maakunnan luonto ja vesistöt voivat paremmin. Maakunnassa on monipuolisia luonnonsuojelu- ja maisema-alueita sekä kulttuuriympäristöjä.

- vesibisnes ja -osaaminen, vesiosaamisen brändäys, vesienkunnostushankkeet, vesistömatkailu
- tehokkaat jätevesien puhdistamot, puhdistamoiden ravinteet kiertoon ja hyötykäyttöön
- perusmaatalouden arvostus
- ”vihreän” matkailun kehittäminen